

**KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET**

ZÁRÓJELENTÉS
2011-150-4P
SÚLYOS REPÜLŐESEMÉNY
LHBS
2011. július 17.
Cessna-T210 L
D-EHNW

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

BEVEZETÉS

Jelen vizsgálatot

- a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2010. október 20-i 996/2010/Eu európai parlamenti és tanácsi rendeletben,
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvény mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29.) GKM rendelet együttesen a polgári repülésben előforduló események jelentéséről szóló 2003. június 13-i 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 9756, illetve a Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
ICAO	International Civil Aviation Organization Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
IR	Instrument Rating Műszer jogosítás
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
KLH	Katonai Légügyi Hivatal
LHBS	Budaörs repülőtér
NKH LH	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal
PIC	Pilot in command Parancsnokpilóta
PPL(A)	Private Pilot Licence (Aeroplane) Magánpilóta Szakszolgálati Engedély (repülőgép)
Vb	Vizsgálóbizottság

ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Eset kategóriája		Súlyos repülőesemény
Légijármű	Osztálya	Merevszárnyú repülőgép
	Gyártója	Cessna Wichita USA
	Típusa	Cessna-T210 L
	Felség- és lajstromjele	D-EHNW
	Üzembentartója	tulajdonos
Eset	Napja és időpontja helyi időben	2011.07.17. 13 óra 15 perc
	Helye	LHBS

A légiközlekedési baleset során;

Személyi sérülés nem történt.

A légijármű az eset során kismértékben megrongálódott.

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2011. július 17-én 13 óra 40 perckor a repülőtéri tájékoztató szolgálat jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

2011. július 17-én 13 óra 52 perckor tájékoztatta az NKH LH ügyeletesét.

2011. július 18-án 10 óra 52 perckor értesítette az érintett állam kivizsgáló szervezetét (BFU).

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója az eset vizsgálatára 2011. július 17-én az alábbi vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Dusa János	balesetvizsgáló
tagja	Szilágyi Endre	balesetvizsgáló

A vizsgálat lezárta előtt Dusa János kormánytisztviselői munkaviszonya megszűnt, ezért a KBSZ főigazgatója Eszes János balesetvizsgálót jelölte ki a vizsgálóbizottság vezetőjének.

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb a súlyos repülőesemény bekövetkezését követően Budaörs repülőtéren a helyszíni szemlét az NKH LH munkatársával, valamint a rendőrséggel párhuzamosan lefolytatta, a rendelkezésre álló dokumentációt begyűjtötte, a pilótát meghallgatta. Másnap a hangárban a repülőgép kormány szerveinek működését részletesen átvizsgálta.

Az eset rövid áttekintése

A repülőgép pilótája a repülés megkezdése előtt elfelejtette az általa csavarhúzóból készített kormányrögzítőt eltávolítani, ezért a felszálláshoz az elemelkedést nem tudta végrehajtani, de mivel a nekifutást kissé későn szakította meg, a repülőgéppel a repülőtér végében lévő növényzetet, bokrokat áttörve a közlekedési úton állt meg, személyi sérülés nélkül.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Repülés lefolyása

A pilóta 13 órakor indította a Cessna-210 típusú repülőgép turbó feltöltős motorját, hogy a repülési tervének megfelelően átrepülést végezzen München repülőtérre. A kabinban rajta kívül csak a fia volt, a jobb ülésen.

A használatos pályára a gurulást közvetlenül a tankoló helyről kezdeményezték, amit a tájékoztató a 09-es pálya várópontjáig javasolt, figyelembe véve a déli irányú gyenge oldalszelet.

A tájékoztató a 09-es pályára gurulást és felszállást 13 óra 11 perckor tudomásul vette, aminek alapján a pilóta a nekifutást megkezdte. Mintegy 700-720 m-t futott három pont helyzetben, amikor a felszállást megszakította, mert a repülőgép nem tudott emelkedni.

Az emelkedést a magassági kormány rudzatának mozgását rögzítő csavarhúzó akadályozta. A pilóta a repülőgéppel balra fordulva a futópályáról nagy sebességgel lefutott és intenzív fékezéssel a repülőtér végén lévő bokrokat áttörve a Kőérberki közforgalmi úton állt meg, miközben a repülőgép jobb főfutója becsukódott.

A jobb oldali vízszintes vezérsík sérülése a nyomott helyzetben lévő (rögzített) magassági kormánnyal. (Ez a helyzet lehetetlenné tette nekifutás közben a felszálláshoz, emelkedéshez szükséges bólintási szög létrehozását.)

1.2 Személyi sérülések

Személyi sérülés nem történt.

1.3 Légijármű sérülése

Az érintett légijármű az eset kapcsán kissé megrongálódott, jobb futó becsukódva.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kár a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem jutott tudomására.

1.5 Személyzet adatai

Légijármű parancsnok adatai

Kora, állampolgársága, neme		64 éves, német férfi
Szakszolgálati engedélyének	Típusa	PPL(A)
	Szakmai érvényessége	2013.06.01-ig
	Egészségügyi érvényessége	2011.10.15-ig
	Képesítései	PIC 1996.04.29-től
	Jogosításai	IR 2011.04.25-től
Repült ideje/ felszállások száma	Összesen	1500 óra
	Megelőző 90 napban	20 óra
	Megelőző 7 napban	3.5 óra
	Megelőző 24 órában	0
	Érintett típuson összesen	500 óra

1.6 Légi jármű adatai

1.6.1. Általános adatok

Osztálya	merevszárnyú repülőgép
Gyártója	Cessna Wichita USA
Típusa / altípusa (típuszáma)	Cessna-T210 L
Gyártási ideje	1975
Gyártási száma	210-60771
Felség és lajstromjele	D-EHNW
Lajstromozó állam	Németország
Tulajdonosa	magánszemély
Üzembentartója	tulajdonos

1.6.2. Légi alkalmasságával kapcsolatos megállapítások

Légi alkalmassági bizonyítványának	Száma	DE.MG.1006
	Érvényességének ideje	2011.11.27-ig
	Utolsó felülvizsgálat ideje	2010.11.27.
	Bejegyzett korlátozások	nincs

1.6.3. A légi jármű hajtómű adatai

Fajtája	Turbófeltöltős, boxer elrendezésű négyütemű dugattyús
Típusa	Continental IO-520-L
Gyártója	Continental Motors Co.
Gyártási száma	TSI 0520H4B

1.6.5 Légi jármű terhelési adatai

Üres tömeg	1015 kg	
Tüzelőanyag tömege	242 kg	
Kereskedelmi terhelés tömege	160 kg	
Felszálló tömege	1417 kg	
Repülési tömege az eset idején	1415 kg	
Megengedett max. felszálló tömeg	1742 kg	
Megengedett max. leszálló tömeg	nincs korlátozva	
Tömeg középponti helyzete az eset idején	1,143	m
Megengedett tömegközéppont helyzet	0,94 -től 1,346 -ig	m

A használt tüzelőanyag fajtája: 100LL repülőbenzin

A légi jármű adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért további részletezésük nem szükséges.

1.7 Meteorológiai adatok

Az eset nappal, jó látási viszonyok mellett, említésre méltó meteorológiai jelenség nélkül történt.

Szélirány 165°-195° között, 4-6 kts erősséggel,

Hőmérséklet 30^oC

Derült égbolt, 10 km feletti látástávolsággal.

Az időjárási körülmények az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért további részletezésük nem szükséges.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A kommunikációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Repülőtéri adatok

Az esetben érintett repülőtereknek érvényes működési engedélye volt.

Futópálya méret: 980X60 m, amelyet a pilóta a 09-es pályairánnyal használt.

A repülőterek paraméterei az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.11 Légijármű adatrögzítők

A légijárművön adatrögzítő nem volt, az érintett légijármű típusra nincs előírva.

1.12 Roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Az esettel összefüggésben roncs nem keletkezett.

1.13 Orvosi vizsgálatok adatai

A Vb tudomására nem jutott olyan információ, hogy fiziológiai tényezők, vagy egyéb akadályoztatás befolyásolta volna a pilóta cselekvőképességét.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett. A helyszínre érkező tűzoltók a jobbra megdőlt repülőgép jobbszárnyából a túlfolyón kifolyt benzint habbal terítették.

1.15 Túlélés lehetősége

A mentőegységek értesítése 13 óra 18 perckor megtörtént. A mentő és tűzoltó egységek megérkeztek 13 óra 28 perckor.

1.16 Próbák és vizsgálatok

Próbákat, vizsgálatokat a Vb nem végzett illetve nem végeztetett.

1.17 Szervezeti és vezetési információk

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok részletezése nem szükséges.

1.18 Kiegészítő információk

A Vb-nek érdemi kiegészítő adatot nem hoztak tudomására és a fenti tényadatokon kívül az esettel kapcsolatosan más információja nincs.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során a szokásostól eltérő módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. ELEMZÉS

A Vb azt valószínűsíti, hogy a pilóta a tüzelőanyag tankolóra gurulás előtt helyezte be kormányrögzítőként a csavarhúzó, majd a benzin felvétel után, a motorindítást megelőzően azt elfelejtette kivenni.

A D-EHNW lajstromjelű repülőgépen szabálytalanul kialakított kormányrögzítés. Az indító kulcs használata a rögzített kormány ellenére is lehetséges.

Szabályos kormányrögzítő, amelynek eltávolítása nélkül a motor indítókulcs nem helyezhető be. (illusztráció)

A pilóta nem látta a csavarhúzóra erősített szalagot, amelyre a „REMOVE BEFORE FLIGHT” (repülés előtt eltávolítani) felszólítás van írva. A kormány rögzített állapotban maradt. (fénykép a pilóta szemszögéből)

A repülőgép tüzelőanyag tartályai (340 l) benzinnel teljesen fel voltak töltve, a két személyen kívül és jelentősebb csomag nélkül a repülőgép közepesen volt terhelve. Ekkora terhelés a repülőgép felszálláshoz történő nekifutását jelentősen nem befolyásolta.

A 30°C-os levegő hőmérsékletnél a nekifutás hossza 10-15%-al növekszik a standard alapadathoz képest, ez esetünkben 360 m helyett 400-420 m-t tesz ki, azaz a fél futópályánál el kellett volna emelkedni.

A szélirány nem befolyásolta a pályairány használatot. A 09-es pálya a repülőtér környezeti beépítését tekintve biztonságosabb, mint a 27-es, ezért a tájékoztató szolgálat, ha lehetséges a 09 pályairány használatát javasolja.

A Vb–nek nincs információja arról, hogy a pilóta a kormány rögzített állapotát a nekifutás során észrevette volna. A Vb feltételezi, hogy a nekifutás megkezdése után a kormányrögzítőként használt csavarhúzó már nem lehet eltávolítani a kormánylapokon fellépő légerők miatt, még ha azt a pilóta esetleg meg is kísérli. Az egyetlen biztonságos lehetőség a felszállás mielőbbi megszakítása volt.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Ténymegállapítások

A pilóta az eset idején rendelkezett megfelelő jogosultsággal, és képesítéssel, az adott repülési feladatra.

A légi jármű rendelkezett érvényes légi alkalmassági bizonyítvánnyal. Az okmányai alapján az érvényben lévő előírásoknak, és az elfogadott eljárásoknak megfelelően felszerelték és karbantartották. A légi jármű tömege, és annak eloszlása az előírt határok között volt. A légi jármű a repüléshez megfelelő minőségű és mennyiségű tüzelőanyaggal fel volt töltve.

A Vb nem találta jelét annak, hogy a légi jármű szerkezete vagy valamely rendszere az eset előtt meghibásodott volna és ez előidézője, vagy oka lett volna a súlyos esemény bekövetkezésének, vagy hozzájárult volna annak lefolyásához.

A repülés a repülési tervnek megfelelően, jó látásviszonyok mellett kezdődött meg.

A repülőtéri repüléstájékoztató szolgálatra, a repülőtér jellemzőire és a kiszolgáló szakszemélyzet tevékenységére kifogás nem merült fel, az esettel nem hozható kapcsolatba.

3.2 Eset okai

A Vb a szakmai vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az eset bekövetkezésének az alábbi bizonyítható oka volt:

- A pilóta berögzítve felejtette a magassági kormányt,
- A pilóta a szabályos, motorindítást lehetetlenné tévő kormányrögzítő helyett olyan, csavarhúzóból kialakított kormányrögzítést használt, amelynek eltávolítása nélkül is lehetséges volt a motor beindítása.

A fentiekén túl a Vb az alábbi valószínűsíthető okot vélelmez:

- A magas nyári hőmérséklet ronthatta a pilóta teljesítő képességét, figyelemmegosztását, a repülőgép ellenőrzés hatékonyságát.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen eset elkerülhető, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2013. szeptember „26 „

Eszes János
Vb vezetője

Szilágyi Endre
Vb tagja